

Rosszhiszeműség a védjegyjogban

dr. Pósa Dorottya
Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala

MIE konferencia, 2014. május 8-9.
Herceghalom

Rosszhiszeműség a védjegyjogban

- **A rosszhiszeműség fogalmának meghatározása**

- **Anyagi jogi alapok**
 - Nemzetközi és európai uniós jogi normák (PUE, Védjegyjogi Irányelv, Közösségi Védjegyrendelet)
 - Magyar jogszabályok (Ptk., Vt.)
 - Az anyagi jogi normák által felvetett kérdések

- **Rosszhiszeműség a jogalkalmazásban**
 - A rosszhiszeműség „hivatalos” tesztje
 - Esetjogi példák

A rosszhiszeműség fogalma

- **római jogi alapok** (bona fides - mala fides)
- **fogalmi bizonytalanság** - nincs egy egységes, valamennyi jogrendszerben és jogágban egyaránt alkalmazható definíció
- **szoros kapcsolat** az anyagi jogi normák és a jogalkalmazás által kialakított gyakorlati szabályok között
- **a rosszhiszeműség meghatározására tett kísérletek:**
 - *„Rosszhiszemű az, aki tudja, vagy nyilvánvalóan tudnia kell, hogy az, amit tesz más jogát sérti.”* („TENSEL”, Fővárosi Törvényszék 3.Pk.20.837/2010/18.)
 - *„A rosszhiszeműség, mint a jóhiszeműség ellentéte, magában foglalja a valós vagy vélelmezhető csalást, a félrevezetés szándékát, illetve bármely más jogellenes indítékot. Fogalmilag a rosszhiszeműség tisztességtelen szándékot jelent. Ennek megfelelően a rosszhiszeműség a közösségi védjegybejelentő részéről tanúsított tisztességtelen magatartásnak tekinthető, mely magatartás minden becsületes motivációt nélkülöz.”* („BE NATURAL”, BPHH Első Törlési Tanács C000479899/1)

Rosszhiszeműség a jogalkotó szempontjából - nemzetközi szabályozás -

- **Az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Uniós Egyezmény (PUE)** (kihirdette: 1970. évi 18. törvényerejű rendelet)
 - **6.bis Cikk** – **közismert védjeggyel** összetéveszhető, vagy ilyen védjegyet magában foglaló megjelölés
 - **időbeli korlátok nélküli** érvénytelenítés („hivatalból” vagy „kérelemre”, „megtagadják” vagy „hatálytalanítják”)
 - **6.ter Cikk (7) bek.** – a rosszhiszeműen bejelentett, **állami jelvényeket, jegyeket és bélyegeket tartalmazó védjegyek törlésének** lehetősége
- **Célja:** elemi szintű jogharmonizáció elősegítése

Rosszhiszeműség a jogalkotó szempontjából - európai uniós szabályozás -

➤ **Az Európai Parlament és a Tanács 2008/95/EK irányelve a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről**

- **3. cikk (2) bek. d)** – rosszhiszemű védjegybejelentés: lajstromozást kizáró, vagy törlést megalapozó ok
- **4. cikk (4) bek. g)** – rosszhiszemű védjegybejelentés és összetéveszthető a bejelentés napján külföldön használt védjeggyel
- **9. cikk (1) bek.** – belenyugvás szabályai nem alkalmazhatók rosszhiszemű védjegybejelentés esetén

➤ **A Tanács 207/2009/EK rendelete a közösségi védjegyről**

- **52. cikk (1) bek. b)** – rosszhiszeműség mint törlést megalapozó ok
- **54. cikk** – belenyugvásra vonatkozó szabályok alkalmazhatóságának kizárása

Rosszhiszeműség a jogalkotó szempontjából - magyar szabályozás -

1959. évi IV. törvény a Polgári
Törvénykönyvről
(régi Ptk.)

Ptk. 2. § (2) A törvény biztosítja a személyeknek az őket megillető jogok szabad gyakorlását, *e jogok társadalmi rendeltetésének megfelelően.*

Ptk. 4. § (1) A polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a *jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve* kötelesek eljárni.

Ptk. 5. § (1) A törvény tiltja a joggal való visszaélést.

2013. évi V. törvény a Polgári
Törvénykönyvről
(új Ptk.)

A rendeltetésszerű joggyakorlás elve nincs külön nevesítve.

Ptk. 1:3. § [A jóhiszeműség és tisztesség elve]

(1) A jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek *a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően* kötelesek eljárni.

(2) A jóhiszeműség és tisztesség követelményét sérti az is, akinek *joggyakorlása szemben áll olyan korábbi magatartásával*, amelyben a másik fél okkal bízhatott.

Ptk. 1:5. § [A joggal való visszaélés tilalma]

(1) A törvény tiltja a joggal való visszaélést.

Rosszhiszeműség a jogalkotó szempontjából - magyar szabályozás -

A védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (Vt.)

- **Abszolút kizáró ok: Vt. 3. § (1) bek. c)**
 - a rosszhiszeműség fogalmát a Vt. sem határozza meg
 - a rosszhiszeműség *szűkebb körben*, kifejezetten a védjegybejelentéshez kapcsolódva jelenik meg
 - az egyetlen szubjektív jellegű feltétlen kizáró ok
 - **a megjelölés lajstromozása előtt:**
 - ex officio vizsgálat, észrevétel
 - **a megjelölés lajstromozását követően:**
 - törlési kérelem [Vt.33.§ (1) bek. a)]

- **Belenyugvás: Vt.17.§ (1), (3) bek., 33.§ (2) bek. b)** - a belenyugvás jogérvényesítést megszüntető hatásának kizárása

Az anyagi jogszabályok által felvetett kérdések

➤ Az „észrevételt tevő nem ügyfél” probléma

- a védjegyeljárás során az abszolút kizáró okokra (Vt. 2-3.§) hivatkozva időbeli korlátozás nélkül bárki észrevételt nyújthat be (Vt. 58.§ (1) bek.)
- az észrevételt tevőt az SZTNH **nem hívja fel hiánypótlásra, vagy nyilatkozattételre**
- az észrevételt tevőt az **észrevétel eredményéről tájékoztatni kell**
- az észrevételt tevő **megváltoztatási kérelem benyújtására nem jogosult**
- észrevétel és felszólalás egy beadványban

➤ Bizonyítási nehézségek

- az SZTNH rendszerint nincs abban a helyzetben, hogy ex officio vizsgálja a bejelentő védjegybejelentéskor fennálló szándékát
- **a megjelölések pusztá egyezése önmagában nem elegendő a rosszhiszeműség megállapításához**
- célszerű a rosszhiszeműséget megalapozó **valamennyi bizonyítékot az észrevétellel egyidejűleg benyújtani** (szerződések, számlák, korábbi jogosultságot igazoló egyéb dokumentumok)

Rosszhiszeműség a jogalkalmazásban

- a húsvéti nyúl esete a rosszhiszemű védjegybejelentővel -

LINDT ügy

(az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásban hozott C-529/07. számú ítélete)

- **a rosszhiszeműség megítélése során az összes releváns körülményt figyelembe kell venni, különösen a következőket:**
- azt a körülményt, hogy a bejelentő tudja, vagy tudnia kell, hogy valamely harmadik fél legalább egy tagállamban azonos, vagy hasonló megjelölést használ a lajstromoztatni kért megjelöléssel azonos, vagy ahhoz a megtévesztésig hasonló termék vonatkozásában; **(objektív feltétel)**
 - a bejelentő azon szándékát, hogy az említett harmadik felet megakadályozza e megjelölés további használatában; **(szubjektív feltétel)**
 - a harmadik fél megjelölése által élvezett jogi védelem szintjét és a lajstromoztatni kért megjelölést.

Rosszhiszeműség a jogalkalmazásban - a közösségi és magyar jogértelmezés-

Közösségi joggyakorlat

- **Objektív elem:** a bejelentő tudott arról, hogy a lajstromozni kért megjelölés mást illet
- **Szubjektív elem:** csalárd szándék
- **Objektív elem:** a mást illető megjelölés által élvezett jogi védelem szintje és a lajstromozni kért megjelölés

Magyar hivatali joggyakorlat

- **Objektív elem:** a bejelentő tudatában volt annak, hogy a megjelölés rajta kívül álló más személyhez köthető
- **Szubjektív elem:** a védjegyjoggal való visszaélést - alapvetően - ezzel a személlyel szemben kívánta realizálni
- **Objektív elem:** felek közötti üzleti kapcsolat, azonos piaci szegmensben való tevékenykedés

Mást illető megjelölés

- **objektíve vizsgálendő**
- **szerepe lehet:** közismertség, jó hírnév, intenzív védjegyhasználat
- **a rosszhiszeműség nem vélelmezhető**
- **de!** az objektív feltétel esetében **lehetőség nyílik vélelem felállítására**
- **„GMV INTERNATIONAL ELECTRIC”** (Kúria Pfv.IV.22.424/2011/6.)
 - párhuzamos használat
 - kiindulópont: kihez köthető a megjelölés
 - saját jogú használat – származékos használati jog

Csalárd szándék

- a rosszhiszeműség szubjektív jellege folytán nem csak a védjegybejelentésben szereplő megjelölést és az árujegyzéket, hanem **a védjegybejelentő bejelentéskori szándékát is vizsgálni kell**

- „TENSEL” (Fővárosi Törvényszék 3. Pk.20.837/2010/18., Fővárosi Ítéltábla 8. Pkf.25.497/2012/12.)
 - „Az ügy összes körülményét értékelve **egy ésszerű és életszerű üzleti viselkedési normához kell viszonyítani a védjegybejelentő eljárását.** E viszonyítás eredményeként vonható le következtetés arra, hogy a **védjegybejelentő az adott körülmények között a piac szereplőitől elfogadható körülmekintő üzleti magatartást tanúsított-e,** kellően gondos volt-e ahhoz, hogy kizárhassa annak lehetőségét, hogy a védjegybejelentéssel másnak indokolatlan jogsérelmet okozzon.”
 - a szerződéses viszonyban álló felek tudati viszonyait **a szerződés szerint kell megítélni**
 - nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy a felek **milyen mértékben működtek közre a termék, vagy a terméknév kialakításában**

A megjelölés által élvezett jogi védelem szintje

➤ **Releváns körülmény lehet:**

- a korábbi megjelölés/védjegy (köz)ismertsége
- többek általi korábbi használat
- a versenytárs általi korábbi, hosszú ideje fennálló jogszerű használat
- védjegycsalád

➤ **„BIGAB” (T-33/11.)**

- a védjegy lajstromozását megelőző hosszabb időtartamú használat → a bejelentőnek **törvényes üzleti érdeke** fűződik ahhoz, hogy a megjelölésnek kiterjedt jogi védelmet biztosítson
- nincs jelentősége annak, hogy a jogosult egyéb nemzeti védjegyek jogosultja is, és e védjegyek tekintetében nem igényelt közösségi védjegyoltalmat

➤ **„TRAUBODA” (Fővárosi Ítéltábla 8.Pkf.26.632/2009/23.)**

- a védjegy törvény rendelkezéseinek megkerülésére irányuló szándékot jelez az, hogy a védjegybejelentő egy olyan megjelölés lajstromozását kérte, ami **lényegét tekintve azonosságot mutat** az átlagos fogyasztók által az üdítőital termékek körében **évtizedek óta jól ismert és rögzült védjegyekhez**, amelyek nem hozzá, hanem **harmadik személyhez köthetők**

A releváns időpont

- **Főszabály:** a védjegybejelentés benyújtásának időpontja
- **Relativizálódás:**
 - a védjegybejelentő szándékának értelmezését és a rosszhiszeműség kérdésének eldöntését elősegíthetik **a védjegybejelentés előtt/után tanúsított magatartásra** vonatkozó bizonyítékok
- a védjegybejelentő magatartása **utólag nem válhat rosszhiszeművé**
- a védjegybejelentő rosszhiszeműsége szempontjából **nincs relevanciája annak, hogy a törlési kérelem előterjesztésének időpontjában ki a védjegy jogosultja**
- **„Pollo Tropical CHICKEN ON THE GRILL” (T-291/09.)**
 - a korábbi megjelölésről való tudomásszerzés, „kereskedelmi röppálya”

Tényleges használat

- sem a magyar, sem a közösségi védjegyjogban nincs olyan rendelkezés, amely a védjegybejelentés jóhiszeműségéhez megkövetelné a tényleges védjegyhasználati szándék igazolását

- a védjegybejelentő rosszhiszeműségére utalhat azonban az, ha a megjelölés nyilvántartásba vételét a védjegy tényleges használatára irányuló szándék nélkül azért igényli, hogy megakadályozza a versenytársak piacra lépését

- **„BIGAB”**
 - önmagában az, hogy a fél olyan áruk és szolgáltatások tekintetében is lajstromozni kérte a megjelölést, melyeket **csak a jövőben kívánt forgalmazni, nem teszi magatartását szükségszerűen rosszhiszeművé**, hiszen az ilyen módon tett bejelentés sem nélkülözi feltétlenül az üzleti logikát

A rosszhiszeműség „terjedelme”

➤ **Kérdés:**

A védjegybejelentés rosszhiszeműségének megállapítása esetén a védjegybejelentést az árujegyzékben megjelölt **valamennyi áruosztály tekintetében el kell utasítani**, illetve a már lajstromozott védjegyet teljes terjedelemben törölni kell, **vagy** a rosszhiszeműség fennállását valamennyi áru- és szolgáltatási osztály tekintetében **külön kell vizsgálni?**

➤ **„ALDI”** (Fővárosi Ítéltábla 8.Pkf.25.886/2007/4.)

- ha a védjegybejelentés rosszhiszeműsége megállapítható, akkor a rosszhiszeműség az **árujegyzék valamennyi áruja és szolgáltatása** tekintetében fennáll

➤ **„GERGELY”** (Fővárosi Törvényszék 1.Pk.20.735/2012/6.)

- az árujegyzékben szereplő **árak pontosan meghatározott körében** megvalósított védjegyhasználat

Az érdeksérelem

- „ScerrA” (M1104073)
 - a védjegybejelentő rosszhiszeműségének megállapításához nincs szükség tényleges sérelem igazolására, elegendő ha **a sérelem bekövetkezésének elvi lehetősége fennáll**

- „TENSEL”
 - **kizárható a rosszhiszeműség, ha nincs jogsérelem** („CITYFOOD”, Kúria Pfv.IV.21.442/2010/6.)
 - a rosszhiszeműség értékelésekor elsősorban azt kell vizsgálni, hogy a védjegyoltalom megszerzése **sérti-e más jogát azon az indokolt hátrányon túl, amit az oltalomból folyó használati jog kizárólagossága jelent bárki számára**

- „AQUA-STOP” (Fővárosi Ítéltábla 8.Pkf.25.562/2012/6.)
 - „...bejelentéskori tudata átfogta annak reális lehetőségét, hogy ezzel a kérelmezőnek **sérelemet okozhat...**”

Aktuális kérdések és problémák

- **egységes fogalomrendszer hiányában** továbbra is esetenként, az ügyek egyedi sajátosságainak figyelembevételével kell értékelni a védjegybejelentő bejelentéskori magatartását
- az egységes jogértelmezés és joggyakorlat kialakítását nehezíti a tagállamok **eltérő jogi, gazdasági, politikai és kulturális berendezkedése**
- **a kapcsolódó fogalmak tekintetében sincs egységes jogértelmezés** (összetéveszthetőség, megkülönböztető képesség)
- a rosszhiszeműséggel érintett **ügyek egyedisége** lehetetlenné teszi a homogén szempontrendszer kidolgozását

Köszönöm a figyelmet!

dorottya.posa@hipo.gov.hu

MIE konferencia, 2014. május 8-9.
Herceghalom